

ELTE BTK, ÓTI, Assziriológiai és Hebraisztikai Tanszék, 2016/17, II. (tavaszi) félév

BBN-HEB11-313.1, BMVD-101.77, BBV-101.50

Szerda, 10:00–11:30

K

Panelóra, koordinálja: Biró Tamás

Helyszín: F. ép. 233.

A középkori és modern zsidó irodalom története

[Középkori és modern zsidó irodalom (irodalomtörténet)]

Medieval and modern Jewish literature

Panelóra a tanszék oktatói és meghívott előadók részvételével, amely bevezetést nyújt a középkor és az újkor (az iszlám hódítástól a huszadik századig) héber nyelvű, illetve zsidó irodalmába, művelődéstörténetébe. Bemutatja a rabbinikus irodalom, a tudományos-filozófiai irodalom és a szépirodalom fontos területeit, szellemi irányzatait, jelenségeit, műfajait, szerzőit, műveit. Az egyes témák előadói reprezentatív szövegrészleteket, szemelvényeket jelölnek ki magyar vagy angol fordításban, melyeket az órára való felkészülés keretében a hallgatóknak el kell olvasniuk.

A félév során többek között a következő kérdésekre keresünk válaszokat: Hogyan befolyásolják a társadalmi-történeti körülmények az irodalmi tevékenységet? Mitől zsidó a zsidó szépirodalom, ha egyáltalán körülhatárolható ez a jelenség? Hogyan támaszkodik a rabbinikus irodalom a Bibliára? Befolyásolta a környező népek szellemi élete a zsidó alkotókat? Húzóhatár a vallási és világi műfajok közé? Mely tényezőktől függött az irodalmi alkotások nyelve?

A kurzus honlapja: <http://birot.web.elte.hu/courses/2017-irod3/>, amely folyamatosan bővül a félév során. Ide (valamint a tanszéki honlapra: <http://hebraisztika.hu/site/kurzusprocess.htm?id=492>) folyamatosan kerülnek fel az egyes előadások anyagai.

Jegyszerzés feltétele: írásbeli vizsga a félév végén az előadások anyagából – beleértve a félév során feladott szemelvények, szövegrészletek ismeretét – és a kötelező szakirodalomból (ld. lent).

Tervezett tematika:

1. Február 15: Bevezetés (Biró Tamás)
2. Február 22: Kódex-irodalom, talmudi kommentárok, minhag-irodalom (Turán Tamás)
3. Március 1: Responzumok (Turán Tamás)
4. Március 8: Középkori vallási és világi költészet, piyyut (Koltai Kornélia)
5. Március 22: Zsidó Biblia-magyarázat (Biró Tamás)
6. Március 29: Jewish thought: középkori filozófia, misztika (Biró Tamás)
7. Április 5: „Perifériák”: tudományok; karaita irodalom; fordítások; népi irodalom zsidó nyelveken (Biró Tamás)
8. Április 19: Jiddis (Komoróczy Szonja)
9. Április 26: Haszkala és nyelvújítás; héber irodalom Magyarországon (Bányai Viktória)
10. Május 3: Modern héber irodalom (Peremiczky Szilvia)
11. Május 10: Magyar(-)zsidó irodalom (Koltai Kornélia)
12. Május 17: Összefoglalás és ami kimaradt (Biró Tamás, stb.)

Kötelező szakirodalom:

Stemberger, Günter / Dobos Károly, ford. A zsidó irodalom története (Budapest: Osiris, 2001), pp. 95–211. [81.Ste.3.]

Esetleg további rövidebb cikkek, könyvfejezetek egy-egy témakörhöz kapcsolódóan.

Ajánlott általános szakirodalom (egyres művekből a vonatkozó fejezetek):

Allerhand, Jacob / Lichtmann Tamás, ford. A Talmudtól a felvilágosodásig (Budapest: Filum, é.n.), különös tekintettel az irodalomtörténeti vonatkozásokra. [61.All.5.]

Holtz, Barry W. (ed.), Back to the Sources: Reading the Classic Jewish Texts (New York: Summit Books, 1984) [72.0.Hol.1.].

Kecskeméti Ármin / Borsányi Ferenc, bev., A zsidó irodalom története, I-II (reprint, h.n., Bethlen Gábor Könyvkiadó, 1994; eredetileg: IMIT, 1908-1909), [81.Kec.1./I-II].

Szöveggyűjtemények:

Frisch Ármin / Patai József versfordításai, Szemelvények a Biblia utáni zsidó irodalomból (Budapest: Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság, 1906) [42.1.Fri.1-2.].

Scheiber Sándor, szerk., jegyz. / Kőbányai János, utószó, A feliratoktól a felvilágosodásig. Zsidó irodalomtörténeti olvasmányok (Múlt és Jövő Könyvek; New York – Budapest – Jeruzsálem: Múlt és Jövő Lap-és Könyvkiadó, 1997) [61.1.Sche.1.].

Az egyes témakörökhöz, a tanszéki panel-előadás hagyományainak megfelelően, a felkért előadók jelölik ki a további szakirodalmat.

Megjegyzés: A megadott irodalom mellett szögletes zárójelben a tanszéki könyvtárban (F. ép. 237) is megtalálható könyvek könyvtári kódjai szerepelnek.